

To in ono.

Naše slike. Nekaj besed bi pripomnili še k slikam v zadnji (7.) številki. „Spomenik delu“ francoskega mojstra Constantina Meuniera (str. 291.) je eno najbolj dozorelih njegovih del. Meunier je kipar delavskih tipov. Od fizičnega napora napeto mišičje, temni obrazi fatalistično vdanih ali skrivno upornih trpinov so v njegovih kipih izraženi z vso silo uprav naturalističnega realizma. „Spomenik delu“ pa je nekaka apoteoza dela. V sredi je sejavec, ki meče semena v brazde, ob stenah reliefi predstavljajo razne vrste dela: poljsko, rudarsko, tovarniško, težaško, kipi raznih delavcev pa premišljujejo pomen in trpljenje, moč in vrednost dela. Na raznih razstavah je ta globoko zamišljena in mojstrsko izvedena sku-

PLAKETA IVANA ZAJCA
Dar Slovencev „Češki sokolski zvezi“

pina našla veliko priznanje. — Čeh Zvěřina je znan po svojih drznih, živih perorisih. „Burja“ (str. 293.) lomi drevje, pastir je legel pod skalo, da se zavaruje pred pišem, drobnica stiska glave skupaj, konj se komaj drži na nogah — prava kraška slika! — J. Železný je razstavil letos na Dunaju leseni relief „Sv. Hubert, lovski patron“ (str. 296.) V gozdu zagleda lovec — kakor pripoveduje znana legenda — krasnega jelena, ki se mu blišči križ med rogovjem, kar ga nagne, da se iz pogana izpreobrne h krščanstvu. Mojstrsko rezbarsko delo Železnega je doseglo mnogo priznanja. — Škofijski muzej ljubljanski (str. 329.) je zdaj nastanjen v deželnem muzeju „Rudolfinu“ na hodniku. Nekaj starejših zgodovinsko važnih skulptur se vidi na naši sliki. Želeti je, da se vse, kar je zanimivega in za našo kulturno in umetniško zgodovino važnega gradiva,

zbere in shrani v muzeju. Marsikaj je šlo čez mejo, in tako smo se sami naredili še bolj revne, nego smo v resnici. Naj se odslej ne izgubi nobena stvar več! Kar se komu morda zdi neznamno ali ne vredno, v očeh strokovnjaka lahko dobi velik pomen. Zato zbirajmo in hranimo!

V tej (8.) številki prinašamo lepo stropno sliko iz frančiškanske cerkve ljubljanske (str. 344.) Po potresu je bilo treba cerkev prenoviti, in delo je bilo poverjeno dunajskemu slikarju M. Kastnerju. Kompozicija stropne slike — težka stvar že sama ob sebi — in skrbna, ljubezni polna izvršitev hvalita mojstra, ki, sam krščanskega prepričanja in vglabljač se v verske resnice, zadene onega religioznega duha, ki ugaja cerkvi in ljudstvu. Mi bi le želeli, da bi se marsikak mladi slovenski umetnik, ki sedaj tava po drugačnih potih, podal na to polje; bilo bi boljše za naš umetniški naraščaj, ki bi dobil kruha v domovini; a duh je, ki ločuje in druži! — Sv. Vid (str. 354.) je eno najboljših del rajnega Andreja Rovška. Skupina je vlita iz mavca za podružno cerkev v Šembijah župnije Trnovo na Notranjskem. Kompozicija je izvirna in kaže mučenika, kako se iz svojih muk, rešen trpljenja, dviga v nebo; angel mu podaja mučniško palmo. — Kramskoj je v portretu ruskega zgodovinarja Solovjeva (str. 365.) podal izborno študijo, obraza in premišljuječega duha. To je eno najboljših del ruskega slikarstva. — Slika Ljudevita Tomšiča (str. 383.) nam kaže Slovence, hrvaškega mladinskega pisatelja, ki so mu z bratom Ivanom odkrili letos na Vinici ob Kolpi spominsko ploščo. — Ob letošnjem vsesokolskem zletu v Pragi so priredili tudi velik šahovski turnir. Krasna je bila velika šahovska prireditve, ki nam predstavlja boj med kraljem Zikmuntom in med Husiti (str. 381.). Slavnostni prostor je prirejen kot šahovska deska. Žižkove čete (beli) in kraljeve (črni) se bore v krasnih historičnih oblačilih. Skupine se premikajo po poljih kakor figure po šahovski partiji. Kralj Zikmunt je nazadnje — mat. Pri tej priliki so poklonili Slovenci Češki sokolski zvezi lepo plaketeto, delo g. Ivana Zajca (str. 380.) Slovenija v narodni noši, sedeča pod lipo z Ljubljano v ozadju podaja Sokolu lipov venec. — K spisu dr. E. Lampeta „Pod oljko in lavorom“ podajemo nekaj slik, ki jim je treba pojasnila. „Pogled na Rim s Palatina“ (str. 317.) je povzet z onega dela hriba, kjer stoje razvaline palače Septimija Severa. Na levi spodaj je bil Circus Maximus, daleč zadaj je kupola svetega Petra. Zidovje ob desni, nad katerim sedaj raste zelen cipresni gaj, je od nekdanje Avgustove palače — sedaj je zgoraj lepo izprehajališče med ostanki starih razvalin. — „Hadrianov nagrobnik“ (str. 325.) je rekonstrukcija, ki odgovarja v glavnih obrisih sedanjemu „Angelskemu gradu“ in starim popisom. Podoba na vrhu je historična; ali je bil na stožčasti strehi tak gaj, kakor ga kaže naša slika, pa pač ni dognano. Most, ki drži čez Tiber v mesto, je stari Pons Aelius, ki stoji še sedaj. V sredi ogromne okrogle zgradbe si je cesar Hadrian pripravil grobišče.

Slika Kapitolija (str. 340. in 341.) nam kaže Kapitoljski trg, kakor je sedaj, od strani, ki je Rimskemu Foru nasprotna. Po sredi je pot za pešce navzgor, ki jo stražita zgoraj Dioskura, Kastor in Poluks, vodeča konja. Ob desni in levi se vidijo Marijeve trofeje, kipa ob straneh sta Konstantin in Konstant. Sredi trga se le malo vidi Mark Avreljev spomenik. Zadaj je Senatorska palača na mestu nekdanjega Tabularija. Na desni je Palača konservatorjev, od katere vodijo stopnice navzgor k nemškemu poslanstvu, kjer je bil tempelj Jupitrov. Na levi se vidi Kapi-

toljski muzej, za katerim vodijo stopnice k cerkvi Ara Coeli, kjer je bila trdnjava s templjem Junone. Slika na str. 369. nam kaže sedanji Kapitolij od nasprotne strani. Gledavec ima pred seboj v sredi razvaline Cezarjevega templja. Če se čitatelj potruži in primerja to podobo s podobo na str. 373., ki kaže rekonstrukcijo onega dela Rimskega Fora, ki leži pod Kapitolijem, dobi približni pojem o tem, kaj je ostalo od nekdanje krasote. Vrsta stebrov pod Kapitolijem z arhitravom je ostanek Saturnovega templja. Na desni stoji še slavolok Septimija Severa. V sredi je Fokov steber. Rekonstrukcija na str. 373. nam kaže prizor, kakršnega je imel v pozni cesarski dobi gledavec, če se je postavil pred Cezarjev tempelj, tja, kjer so zažgali Cezarjevo truplo in koder je govoril Antonij svoj znani pogrebni govor. Dasi so nastale razne zgradbe brez reda v teku stoletij, je bil vendar prizor impozanten in slikovit, vreden, da je bil Rimljan ponosen nanj, ne glede na zgodovinski pomen, ki ga ima tukaj vsaka ped zemlje. V naslednjih številkah pojdemo od spomenika do spomenika. — „Jupiter iz Otrikolov“ (str. 371.) je najlepša izmed vseh Jupitrovih glav, kar so jih našli doslej, eden najdražjih zakladov vaticanskega muzeja. Ime ima od tod, ker so ga našli v mestu Otricoli. Delo je grško iz pozne dobe in nam kaže, kako so si Grki predstavljali ideal moža-očeta, moči, dostojanstva, oblasti.

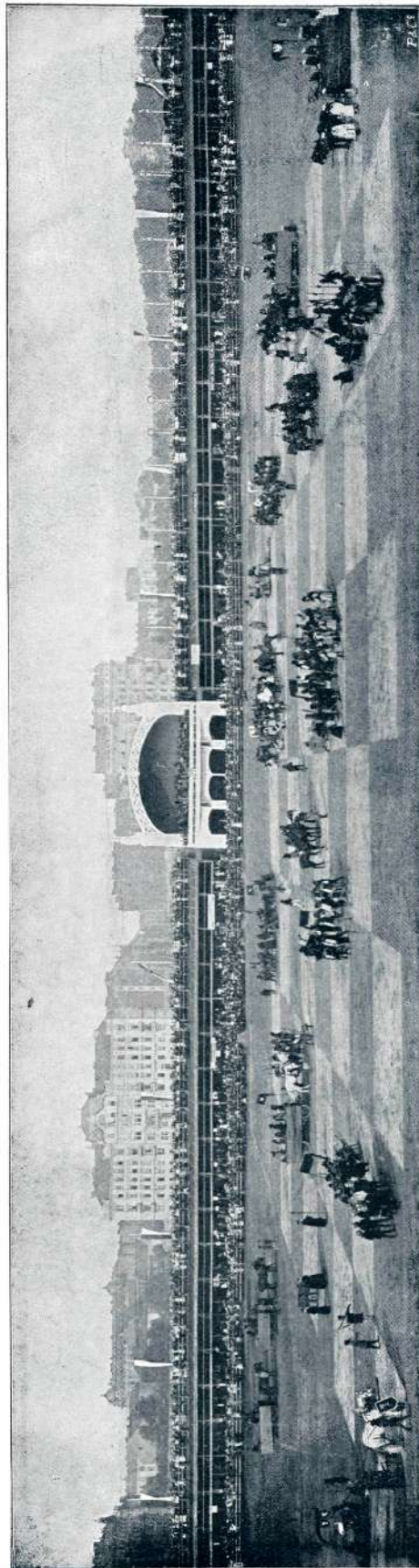

Božidar Flegerič.

Dne 9. junija ob 10. uri zvečer je umrl v Slovenskih goricah znani slovenski pesnik in pisatelj — Božidar Flegerič. Zadnji čas je živel doma, kjer je počasi hiral in izhiral zapuščen od sveta in potrt in zlomljen na duhu. Mnogoštevilna udeležba od strani občinstva pri njegovem pogrebu je dokaz, da je bil pokojnik med svojimi rojaki znan in priljubljen, dasi je živel in deloval malo časa med njimi. Rojen je bil 1. 1841. v Vodrancih v ormuškem okraju, ljudsko šolo je obiskoval doma, gimnazijo je dovršil v Mariboru in Varaždinu, a v Gradcu je študiral klasično in slovensko filologijo. Po končanih vseučiliščnih študijah v Gradcu je bil imenovan profesorjem v Oseku, kjer je mnogo časa z uspehom deloval med hrvaško mlaščino. Bil je zelo izobražen in pravi strokovnjak v stari in novi filologiji, kar spričujejo tudi razni njegovi spisi po različnih časnikih in listih. Svoje pesmi je objavljaval v Janežičevem „Glasniku“ („Kraj Mure“, v Pajkovi „Zori“ („Medjimurski izdihljaji“, „Domači glasovi“, „Domačinke“ itd.) Srce mu je bilo v prvi vrsti za rodno grudo ter je osobito krasno opeval Mursko polje, a znal se je s svojim duhom dvigniti tudi iz svoje ožje domovine ter se je ogreval tudi za celo Jugoslovanstvo, osobito za Srbe. Pisal je tudi v „Zoro“, „Kres“ in „Slovanski Svet“. Izmed njegovih prigradnih pesmi se najbolj odlikuje pesem v spomin Raiču. Bil je tudi sotrudnik našemu listu in nam je še pred kratkim poslal življenjepis zvezdoznanca in modroslovca Boškoviča. V svojih pesmih se posebno rad spominja domovine, in nekatera mesta v njih so nežna in topla skoro kakor v Gregorčiču. Tako n. pr. v pesmi „Moja prošnja“:

„K trsu mene pokopljite,
z menoj trsu pognojite,
ki rodi za domovino — — —“

Tudi v osebnem razgovoru je večkrat izražal želje, da bi rad po vseh močeh koristil svoji domovini. Storil je kolikor je bilo v njegovi moči. Bodi mu lahka zemljica, med rojaki pa hvaležen spomin!

ŠAHOVSKI TURNIR V PRAGI NA LETNI